

(0/38)

ANY XXXVII.—BATALLADA 1954

BARCELONA

20 DE OCTUBRE DE 1906

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMERS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Ric.
y Extranger, 2'50

El meeting de demá

—Un bon glop d' esperit públich, y já la batalla novament!

ULLADA POLITICA

En vigília de la reunió de les Corts el govern redobla 'ls esforços pera presentars'hi en una forma una mica ayrosa. Al efecte sembla que s' ha agafat á la qüestió clerical, com un náfréch al primer objecte que li vé á mà. Ja fa alguns días que patolla ab un projecte de Lley de Associacions formulat per en Dávila, que segons pregonan es extraordinariament radical.

Pera formarne opinio verdadera caldrà conéixer-lo, y encare ab això no n' hi haurà prou, puig ademés serà precis apreciar la sinceritat del govern al presentarlo á las Corts. Es á dir: s' ha de veure si l' ha formulat á manera de salva-vidas de la situació liberal pera mantenir-se á flot el major temps possible, ó bé recta y llealment per enfrenar eis desbordaments de l' omnipotència teocràtica, que ja s' ha fet de tot punt intolerable.

Si procedis en aquest darrer sentit, no hi ha dup-te que trobaria una gran forsa en una part considerable de l' opinio pública y podrà entaular una lluita á mort, ab gran probabilitats d' èxit. Empero si converties una cosa tan seria en pura comèdia, ja pot contar desd' ara ab una gran xiulada.

Se suposa que l' govern en aquest punt pensa arribar molt enllà, ab el propòsit de mantenir la major cohesió possible en las filas de la majoria; pero contant anticipadament ab que la seva obra anti-clerical, encare que fos aprobada en el Congrés, no arribaria mai á serho en el Senat, dada la composició especial de aquest cos deliberant. Y llavoras farà taulas en la qüestió. Ell haurà donat probas de un gran liberalisme y 'ls clericals se quedaran tan tranquilos com sempre.

De manera que l' opinio democràtica del país si es que ha de constituirse un gran block contra l' clericalisme, convé que vagi molt previnguda y que no s' entregi impremeditadament á certs optimismes. Lo millor que podrá fer serà exigir una bona reforma constitucional que suprimint privilegis odiosos, deixi ben expedit l' exercici de la voluntat soberana del país. D' altra manera la lluita fora impossible y 's convertirà en un intútil simulacre.

Tot això sense abandonar altres qüestions pendents com la de la derogació de la Lley de Jurisdiccions, que inhabilita al govern pera representar l' esperit liberal, y la necessitat de dictar una reparadora amnistia. Y encare això s' haurá de continuar bregant sense repòs pera vigorizar l' esperit públic fins á ferlo conscient de la seva forsa y portarlo á acabar en els comicis ab totas las farsas y indignitats dels que tenint á sa disposició el manubri de la màquina electoral, fabrican diputats á la mida del seu gust y estableixen un divorci funest entre l' Estat y 'l país.

La campanya empresa en aquest sentit per Solidaritat catalana s' ha d' extender á totas las regions de la nació fins á conseguir que 'ls Parlaments, per rahó de la seva llegitimitat, siguin com han de ser els realitzadors dels dictats de la conciencia pública y de la voluntat de la nació.

Els industrials de Catalunya acaben de solidarizarse ab els de las provincias del Nort d' Espanya. En el meeting de Oviedo s' ha donat un cop mortal á la dictadura econòmica d'en Navarroreverter, qui preténia concertar tractats de comers á espaldis del Parlament y passant per damunt dels compromisos adquirits per totas las agrupacions al esser votada la última reforma aranzelarera.

El ministre de las sis erres, vejentse perdut, ha procurat aixecar els interessos agrícolas de la Costa de Llevant en contra del moviment dels industrials, induintlos á demanar tractats de comers, vingan ó no vingan á tom, concertinse en la forma que s' concertin, y mal tirin per terra importants interessos, ab tal que afavoreixin l' exportació dels productes agrícolas. Y encare, després de això, gozarán á parlar del egoisme català!

No, Catalunya s' ha collocat en el terreno ferm de la lley y la justicia. No s' oposa á la celebració de tractats: es més, els considera convenientes, imprescindibles; pero ab la condició que no s' atenti á la legalitat econòmica ni s' trepitjin els drets del Parlament, l' únic que pot fixar las condiciones baixas quals siga convenient concertarlos.

Catalunya aspira á l' armonia de tots els interessos espanyols degudament amparats pels poders publics. Qui no estiguí dintre d' aquest criteri està fora de la rahó.

PEP BULLANGA

Arguments: no insults

ERA un Mestre en periodisme: — «Insults? Senyal que no tens rahó.»

A n' aquesta màxima, qui' entranya una gran veritat y una sabia regla de conducta, procurém atemperarnos en totas las qüestions en las que la nostra condició de periodistas politichs militants ens obliga á intervenir. Apelar al insult no 'ns convé... y encare que 'ns convinguïssim tampoc ho faríam perque 'ns repugna, y 'ns repugna perque al nostre propi respecte s' hi uneix el que devém als nostres volguts lectors.

Pel mateix motiu els que contendint ab nosaltres, ó sentintse incapassos de ferho utilisant las armas lícitas de la controversia se 'n van del disparador y pretenden ofendre's, han de saber que perden el temps lastimosament. Ecls seus dícteres lluny d' indignarnos ens recrean, perque sabém que com més grossers son, menos s' enlazan y no poden arribar á l' altura del nostre desdén. Davant del públic imparcial y ben educat, no son gallardías com ellis tal volta s' imaginan: son escupinadas de despit, que tot just sortidas de la seva boca, encar calentas, els tornan á caure sobre la seva cara mateixa. Es obra de llàmpies dírlos-hi.—Aixuguevos, que feu fàstich!

Ens recrean ademés perque á tenor del proverbio del Mestre involucran la seva confessió explícita de que no tenen rahó, y aqueixa confessió no pot ser menos que un motiu satisfactori per part de qui ha tingut la sort de provocarla.

Per lo tant ja podem venir atacs y més atacs de un efecte tan contraproduent per part de quins se figurau que l' insultar fa home, essent això que si bé s' mira no fa més que home mal educat.

Despreciamos las barrueras ofensas quan partian de un cert paper que té per característica la més imbecil procació, y l' mateix motiu tenim pera desenyalarlas al apareixir autorisadas per una firma, que per nosaltres no representa sino un afany inmoderat, hidrópich de dominació política lograda sense reparar en medis. No serém nosaltres ara ni mai els qui 'ns presten á ferli 'l joch.

* *

Els nostres lectors ho saben bé. Desde mitjans del passat agost, y cumplint un deber de conciencia; venim publicant una serie de articles titulats: «No impertinencias; recorts y textos»; «Inducciones y deducciones»; «Estocada á fondo»; «Justificació»; «Revolucionarios contra la Revolución»; «O assimilarse ó eliminarse»; «Solidaritat revolucionaria y Solidaritat catalana»; y finalment el que veié la llum la setmana passada baix l' epígrafe: «Lo que 'ns separa». En tots aquests articles expliquem, tal com la sentim y la comprendem, imparcialment, sinceramente, la crisi que atravesa l' partit de Unió republicana á Barcelona. Al efecte, aduhim citas y fets de propia observació. Suscitén recorts qu' estan en la memoria de tothom y principalment dels republicans. Formulen arguments y d' ells ne deduhim, com es natural, lògicas y severas acusacions. Algún valor han de tenir els fets que prenem per base d' argumentació quan ningú fins ara 'ls ha rectificat ni desmentit. Alguna solides han de reunir els nostres arguments quan tampoch ningú fins ara ha tingut á rebre'ls.

Que hi haja qui senti vulnerats el seu orgull y la seva fatuïtat, que ha anat prenent de mica en mica tots els caràcters de una malaltia incurable; que hi haja qui veié defraudats ambiciosos projectes que acariciava y no havia cuyat gaire de recatar; que hi haja, per últim, qui s' adongui al fi de que l' partit republicà de Barcelona no es una manda de xays resignats al aixollament y al sacrifici com el tal volta s' figurava, 's comprén y s' explica.

Pero en tot cas no es al mirall que reflecta fidelment els seus grans errors á qui ha de odiar, sino á la imatge mateixa. ¿Quina culpa tenim nosaltres de que s' haja empentat en demostrar palablement y cada dia ab major evidència que careix de las condicions més rudimentaries para exercir la direcció de un partit polítich? ¿Quina culpa se 'ns pot imputar á nosaltres per las seves eternas etzegalladas?

Es que aném equivocats? Llavoras no filtraràs las nostres rahons en la recta conciencia pública, y lluny de restarli forsa encare n' hi donaràs.

Pero desgraciadament per ell no succeheix això. Cada dia se sent més fracassat, y es per això queva perdent la serenitat y l' aplom. Ja ho presentem y això ho consignavam en nostre article «Estocada á fondo» (1.er de setembre) ab aquestes textuals pa-raulas:

«Y es qu' en la seva monomania de grandessas' ha arribat á figurar qu' ELL ho es tot, y en la seva monomania persecutoria s' havia figurat y ho deixa á tothom qui volgués sentirlo, que una idea tan gràua com la de la Solidaritat, expansió dels sentiments de tot un poble contra una Lley injusta y opressora y un règimen funest, era senzillament un contubirni tratat per anularlo á n' ELL, per acabar ab ELL de una vegada.

«Infelis! Infelis, sí, per no haver arribat á comprendre encare que l' principal enemic del Sr. Lerroux es el Sr. Lerroux mateix! Y que per anular el Sr. Lerroux, el Sr. Lerroux se basta y sobra. A fetu contribuim tots: pera desferse ab ell n' hi ha prou.»

Y s' està desfent á ulls vistos. Y això es lo qu' l' té desesperat y frenètic, y això es lo que li fa veire en la frasse més ignocent, en l' alusió més insignificant graves ofensas, injurias sagnantias. Ell que ha abusat sempre de las provocacions, de las paraules gruixudas y de las arrogancies pinxescas la dona ara en atribuir un alcans exagerat, hiperbòlic y fins il·licit als justos atacs que se li dirigexien. Això quan se li diu que ab la seva campanya antisolidaria coincideix ab el govern assegura que se li ha dit que s' ha venut al govern, ab tot y que no hauria de ignorar que las personas seguras de lo que escriuin ja tenein bon cuidado de no consignar sino allò que puga probarse.

Pero ¿es que l' aludit, al donar probas de una susceptibilitat tan exagerada, té qua de palla, com dà la pintoresca frase catalana? Allà ell ab la seva conciencia.

Pero sàpiga de una vegada que no es tirant as pernas al aire com s' alcança la pública consideració. El seu article «Basta ya» es un modelo de insanitat. A nosaltres ens fa l' efecte de un globo que 's disinfia llançant gasos pestilents. Passariam bonament de l' alçada, si no 'ns interessés consignar que estan fermament resolts, no tant en ús de un dret que ningú pot negarlos, com en cumpliment de un lebet ineludible, á prosseguir la campanya que indica en l' article «No impertinencias; recorts y textos» (18 d' agost) formulant las següents conclusions:

«Y com no 'ns dolen prendas, ab datos incontrovertibles y ab racionis fundats, ens proposem prolar algú dia els següents extremes:

«Primer: que no es el Sr. Lerroux qui ha format el partit de Unió Republicana á Barcelona;

«Y segon: qu' en cambi es el Sr. Lerroux qui, de algun temps ensa, l' está desfent.»

Pera portar á bon terme aquest empenyo—ja ho han vist els nostres lectors—no hem de convertir ni convertirán may las columnas de aquest honor pe riòdic en postes y picotas, ni hem d' exposar en sos claus de ganxo, penjat, «como cuartos de reses, el honor de muchos hombres de honor... que no tienen honor.» Això s' deixa pels carnícers, no pels periodistas imposats de la seva missió. Nosaltres respectem l' honor de tothom: lo que no tolerarem may es la farsa política, quan s' exerceix en dany de una causa á la qual hem consagrat honradament y desinteressadament tota la nostra existència.

Pero consti que no temem ni hem temut may als nostres detractors. Tothom ens coneix. La nostra vida pública, tan modesta com vulguen, no té misteris; la nostra vida privada ni ara ni mai hem temut entregarla al examen y als fallos de la opinió imparcial y decent.

Per lo tant, si algú intenta vulnerar la nostra reputació de homes honrats no ho conseguirà. En aquest punt ens temim per invulnerables. Menos ha de conseguir ferros perde la serenitat, quan sentintse acorralat—y de pas celebrem que s' ho conegeu—digui, enseñant las dents, que morderá.

A las bravatas del Sr. Lerroux, qu' en el seu acorralament està convertit en una frasse humorística que ni ell ni ningú ha de tirar á mala part.

L' autor del article *Basta ya*, no pot mossegarnos á nosaltres ni á ningú. Ja fa temps que ab la política desatenduda que ve seguint no menja més que tarones verdes, tarones agres, y está completament es mussat.

P. K.

L' Aplech de la Protesta

Si Solidaritat catalana sigueu lo que s' empennen en dir els seus detractors, seguirà certament una conducta molt distinta de la que segueix. Si sigueu una barreja de partits concertada sols pera fins utilitaris, no farà més que política de partit y ja haurà fracassat. Pero es una cosa molt distinta. Junçió de forces polítiques y socials de Catalunya, ab miras y tendencias á convertirse en conjunció de forces polítiques y socials en lo restant d' Espanya, té un objectiu clar, definit y concret, y a n' aquest objectiu exclusivament ve acomodant y acomodarà sempre la seva acció. Per aquest motiu sa tasca resulta relativament fàcil, y per això troba 'l seu camí desembassat de obstacles.

Y quin és el seu objectiu? Senzillament el mateix que li dona origen. Impedir la vulneració dels drets consignats en la Constitució del Estat; fer una guerra implacable á los oligàrquies y al caciquisme fins acabar ab ells; establecer el respecte á la voluntat dels electoral per arribar á un règimen de self government, net y lluri de impuresas y mistificacions, com el que tenen tots els països civils, y en últim terme realitzar el gran ideal de l' autonomia regional y municipal, qu' es l' únic que pot regenerar á Espanya.

A n' aquests objectius, inmediats els uns y 'ls altres més llunyans, poden prestar confiadament el seu concurs entusiasta els homes y las agrupacions de totas las tendencias, sense abdicar la més mínima de las seves peculiares aspiracions, y sense perjudicar de combates mutuament en tot allò qu' estiguí fora de l' órbita de la Solidaritat; en tot allò que contingui el programa íntegre de cada agrupació. En la plataforma solidaria tots hi caben, perque l' objectiu que la Solidaritat persegueix els es comú. Y tanta més forsa tindrà la Solidaritat, quan més diferenciacions permanequin els elements que l' integraran. Las barrejas agenes al objectiu comú produdiràn un lamentable desgabell.

* *

La Solidaritat va formarse en oposició á un projecte de Lley, dictat manifestament contra Catalunya y contrari á la llibertat constitucional.

No altre objecte tingué 'l meeting de Girona.

La Solidaritat va enrobustir-se desseguida ab la valenta campanya parlamentaria realizada per las minorias republicana, regionalista y tradicionalista que impugnaren aquell fatidich projecte.

La Solidaritat, per fi, donà una prova admirabile de prepotència ab la magna Festa de Homenatge del 20 de maig, que fou la grandiosa comunió de tot un poble ab els seus legitims representants.

Aquests són els tres actes públics realitzats fins aquí per Solidaritat catalana. ¿Qui podrá dir que s' ha apartat ni un punt del seu objectiu? ¿Qui podrá, en justicia, atribuir-li intencions ulteriors que de aquest objectiu concret se separin?

* *

L' Aplech de la Protesta que ha de realitzar-se demà, á las onze del matí en las Arenas de Barcelona, es un digne complement dels actes anteriors; un nou episodi de la gran campanya en que 'l poble català y 'l poble espanyol hi tenen empenyada la seva dignitat y 'l seu amor á las institucions lliures, y un acte que s' realisa, com els anteriors, en hora oportuna.

La Lley de Jurisdiccions sigué votada y promulgada, si bé s' assegurà que no s' aplicaria sino en casos extraordinaris. Una R. O. dictava les reglas de la seva aplicació, atenuant el seu alcans, a pesar de lo qual ha vist tothom l' us que se n' ha fet.

En els primers moments de las condemnes, á impuls de la exasperació que produïren en l' esperit públic, qualsevol partit polítich hauria aproveitat l' occasió pera promoure una agitació inmena favorable als seus designis peculiares. Solidaritat catalana, que no es un partit polítich, sino, com havém dit, una conjunció de forces heterogèneas dedicadas á un objectiu concret, comprengué que l' agitació era inopportuna y hauria resultat estéril quan no propicia als que tenen el deliberat propòsit de haver rabi al perro.

Se parla llavoras de la publicació de un enèrgich manifest suscrit per tots els diputats y senadors ad-

herits á Solidaritat. Pero com s'ha de saber que la Lley de jurisdiccions els declara immunes, hauria resultat que 'l responsable del document, subsidiariament, hauria sigut l' impresor que l' hagués estampat. Lo qual devenia deprimit pels firmants y hasta ridícul. Per això se desistí de la publicació del manifest.

La ocasió de dir lo que cal se presenta ara ab la reobertura de las Corts. Allí tenen el seu lloc de honor y de lluita els nostres representants. Allí, sense restriccions, enfortits ab l' apoyu del poble català, se faràn intèpretes de las fermas y arrelades aspiracions de Catalunya.

Y aquest apoyu es el que se 's hi oferirà solemnement á la llum del dia, demà diumenge en l' Aplech de la Protesta.

Que ningú hi falti. Se tracta de donar una nova sotragada á una Lley que considerem injusta y perniciosa. Qui no estiguí ab l' Aplech de la Protesta, estarà ab la Lley de Jurisdiccions, estarà ab el govern que la promulgà y que l' aplica, sense consideració á lo que havia promès.

Els representants del país han de batallar, sense rendir-se mai, fins a conseguir la seva derogació. Han de fer més encare. Salmerón, amich de la Justicia y de la Patria, amich sobre tot de la Pau social proposà una amplia amnistia que per una part borràs fins el recor de certa successos que motivaren la presentació de la Lley y que per altre costat posés remey á las tristes conseqüències que aquesta havia de produir necessàriament. En aquesta generosa aspiració del apóstol de la Solidaritat s' hi ueixen la conciencia, el seny y 'l cor del poble català.

La dictadura económica es tan odiosa com la dictadura política, y en l' ordre dels interessos resulta encare més perjudicial.

Catalunya la combat. A la seva acció s' hi han unit les Vascongades, Asturias y fins alguns centres industrials de la mateixa regió castellana.

La part viva y sana del país se defensa pera que no la despullen.

Y vetlla fins pera que á la part malalta no li prenquin els llenyols del llit, y á la part morta la marta.

Una idea del sabi Unamuno:

«Pera l'Estat no hi pot haver més que l'matrimonio civil que surteix efectes civils. ¿A què vé això de voler exigir dels contrayents la prèvia declaració de no ser catòlics? Suposem que ho siguin y que fins essentho no vulguin casarse sino civilment. ¿Qué pecan? Ells incorrerán en la pena que l'pecat tingui, pero no es de raho que l'Estat s' hi inmiscueixi.

»Que l'matrimonio civil es un concubinat? ¿Y es que hi ha, per ventura, cap llei civil que peni l'simple concubinat? Se dirà que l'Estat autorisa y sanciona un pecat. No; l'Estat sanciona un contracte civil y ignora lo demés. Tant se valdría pretender que s'prohibís per llei servir en els restaurants carn y peix els días de dejuni ó bé obligar als ciutadans que no declarin previament no ser catòlics á oír missa entera ls diumenges y festes de guardar. Lo qual, mirat desde un punt de vista estrictament religiós, es una impietat.

Las cosas espirituales no deuen ni poden tenir altra sanció que la espiritual, y l'poder espiritual que n'exigeix un'altra, es que no té fé en la seva forsa.»

**

Aquestas rahons son incontrovertibles.

El Sr. Unamuno ab una manotada fa caure totas las mitras d'Espanya, deixant en descubert á tots els bisbes que, volent passar plassa de catòlics, resultan impíos.

Un periòdich anti-solidarist se fixa en certats attachs que al Sr. Salmerón ha dirigit *El Correo catalán*, á causa de les idees anti-clericals del Jefe de la Unió Republicana. Y el tal periòdich pren peu de aquests attachs pera ponderar la desarmonia qu'ell suposa existeix en el camp de la Solidaritat.

¡Valenta manera de pendre'l rave per las fullas!

**

El periòdich carlí està en el seu dret al atacarnos als republicans per las idees políticas, socials y religiosas que ns separan; com en el nostre dret es tém els republicans per atacar als carlins per las mateixas causes.

Això precisament demostra lo que sempre havéndit, això es: que Solidaritat catalana acciona única y exclusivament en el sentit de un ff concret y ben determinat que afecta per un igual á tots els elements que la integran, per afectar al país y á la llibertat civil.

Apart de aquest ff totes las agrupacions conservan integral la seva llibertat de acció, fins pera combatre míticamente en sas radicais diferenciacions.

**

Solidaritat catalana no es una amalgama: es una inteligença pera conseguir un propòsit préviamente determinat.

Y ls que no la comprenen, ó s' empenyan en desconeixir una qüestió tan clara, no'n tenen pas de inteligença... ó no mereixen tenirne.

S'ha dit que hi havia qui tenia el propòsit de perturbar el gran acte que's celebrarà demà diumenge en las Arenas de Barcelona.

S'ha dit també que s'han tingut al efecte certa classe de reunions més ó menos secretes.

Nosaltrs no ho creyem. Se tracta del exercici de un dret polítich y no pot haverhi ningú que s'hi oposi. Y si hi hagués algú tan insensat que no ho comprendeuix, Barcelona en massa, qu' es á la fin una ciutat culta, liberal y democrática li faria comprender á las sevas expensas.

L'altra nit siguieren incendiadas las coronas depositadas sobre la estàtua d'en Rafel de Casanova. No falta qui simula ab aquest motiu una gran indignació, pera venir á suposar que la crema ha sigut obra dels mateixos solidaris, pera excitar la indignació pública y donar ambient al *Aplech de la Protesta*.

¡Ara vegin quinhas pensadas!

**

El meeting de diumenge no es un globo de paper que per elevarse necessita el fum de unas coronas. S'eleva per el sol, per ser molt potent l'espiritu que l'inspira: l'espiritu del poble català amant de la Llibertat y la Justicia.

Certes suposicions sois poden ser fillas de las inventivas estrafalarias dels que s'han arribat á imaginari que Barcelona es una ciutat xinesca.

A La Bisbal va celebrarse el passat diumenge un meeting importantissim de Solidaritat catalana. Hi assistí una immensa concurrencia. Els oradors senyors Vilahur, Torres Sampol, Gambús, Ventosa y Calvell, Salvatella, Martí Juliá y Coronas que hi prengueren part, deixaren brillantment sentat el pabelló de Solidaritat catalana. S'hi llegí ademés una carta del Sr. Junoy, hermosa com totas las seves.

La Bisbal seguint l'exemple de la major part de las poblacions de Catalunya, s'ha convertit en un ferm baluard solidari, en el qual troben cada dia nova forsa las aspiracions patrióticas y redemptoras del partit republicà.

PORT-BOU, 15 de octubre

El dia 10 del corrent morí en aquesta població als 71 anys, D. Silvestre Buxadera y Muntanós, un dels con-

vencuts republicans y consequent lliurepensador. Ab la seva mort perdèm un escelent ciutadà y un valent soldat que havia militat sempre en las filas liberals.

Se li feu un enterro purament civil, tal com havia disposat, el qual fou una verdadera manifestació de dol. Molts concurredors assistí al acompanyament en el que hi figurava una orquestra.

Descanxi en pau el nostre amic y corregonari.

BLANCS, 15 de octubre

Diumenge va efectuarse ab gran solemnitat la boda civil entre el nostre amic y corregonari de Lloret de Mar, Joan Ros y Cros y la simpática senyora Dolores Martí, fills del consequent lliurepensador y corregonari de aquesta vila Rafel Martí y Pagés. A l'acte que tingué lloc á la Casa Consistorial hi assistí una numerosa concurredors de parents y amics dels referits consocis; havent-hi també comissions de Lloret, Cassà y de altres llochs. La familia Martí sigue obligej de grans manifestacions de simpatia per part del numeros públic que presenciat el pas de la comitiva, y els nuvis foren rebuts ab forts picaments de mans y crits de «Visca la conciencia lliure!». Al sortir, després de efectuar el matrimonio, y al dirigirse la comitiva al saló de ball de la Casa del Poble abont els convidats foren obsequiats ab un esplèdit refresh, la Sra. Angeles López de Ayala donà les més expressivas gràcies al públic en nom de la famili per las atencions que els havian tingut y per l'ordre que havien sapigut guardar.

Rebin las respectivas familiars dels desposats nostra cordial enhorbona, al mateix temps que desitjén al matrimoni salut y prosperitat.

A la tarda hi hagué un mitin anticlerical al saló d'actes de la Casa del Poble, abont ferens us de la paraula els infatigables propagandistes del lliure pensament senyors Puig de Asper y Aguiló y la Sra. Angeles López de Ayala, quins foren molt aplaudits per la numerosa concurredors que omplí el local.

CORBERA DEL LLLOBREGAT, 15 de octubre

Hi han homes de carrera molt aficionats á la cría de bestiar de llana ab l'intent exclusiu d'aumentar la seva patria, donantlos per menjar un aliment que se'n diu farsa. Jo, encare que no soch del ofici d'esquilador, trabalho molt pera que aquesta llana que volen donarnos aquests homes no prosperi, que si així succeix, tornaríam é aquells temps tan escarrifosos, y tota persona de coneixement sab que això no convé, donchs si ells ens volen donar llana jo l's hi done fil.

Hi ha en aquest poble dos merlets negres y de vegades no pensén en qui hi hagi ningú reinast, ja començan aquests dos auccelots á refilar, y refila que refila, hasta que reventan deixant anar una cosa pudenta contra La CAMPANA DE GRACIA, La Esquella y altres periòdichs republicans.

Nosaltrs, contraris del retràs y si amants del progrés, no podem de cap manera callar hasta que aquests auccelots feréstecs se tanquin dintre de la seva gabiá y's cuydin de las sevas obligacions que son las que sempre deixan per fer.

CAPELLADES, 15 de octubre

La CAMPANA de la setmana passada publicava una carta de Capellades qual contingut, segons declaracions del interessat, se basa en una falsetat ademés d'encloure una suposició malévol en contra d'un amic nostre.

Pels que ho llegeixin hem de fer constar que l'amich nostre qu' en la carta s' aludia no's considera apte pera dirigir un periòdich, ni té quartos ni grans amistats entre la gent que n'tenen. Ademés creu no haver perdut cap amich d'entre ls solidaris, ni creu que l'amicat ab aquests pugui ser obstacle que li impideixi tenir relacions més ó menos intimas ab els antisolidarists.

Y prou per avuy.

COPONS, 10 de octubre

Ha despertat molt entusiasme en aquest poble el meeting qu'en la plassa pública donaren el dia 30 del mes passat els republicans Srs. García del Corral, Serra Constansó, Freixas y altres, desvetllantse el poble ab tal motiu, y perden la por cervical que tenia á cert curandero qu' a Girona fá de republicà y á Copons actua de godonista.

Per cert que, sentintse Quixot, va enviar un cartell de desafío á *El Iqualadino* y á Serra Constansó, que com es natural, s'ho prengueren á bromia y s'han contentat prenen el pèl al valent de riure.

VILANOVÀ, 9 de octubre

El diumenge dia 7 se celebrá, com es de costumbre en aquest poble, la festa del Rosari; pero aquell any perque l'acte es de costumbre, no'n ha de ser. S'ha celebrat ab tota la pompa y gala, fins á tant, que per no ser prou gros el mossén truyta d'aquest poble, n'han fet venir un dels petits, d'aquells que cridan molt y se senten poch. Allà als cinchs de la tarda passà l'remat dels carrers ab el seu coro, cantant el *siempre p'abrir*.

Un dato més pers la civilisació del nostre poble.

Esperem que l'any que ve's haurán esquitjat ja alguns catellets...

OLOT, 7 de octubre

Ab motiu de haberse declarat a n'aquesta comarca, una epidèmia de verola la opinió alarmada, buscava per tot arreu un preservatiu per no acollir tan funest hoste.

Ara veurán, els enemichs del clericalisme, els que per esperit sectari, sempre l'mortifican, si son útils ó no y a mes, en moments supremes, que no tenen esperia.

El rector de la parroquia de Castellà encare que jove y així, devant lo cumpliment del seu deber, sab frenar l'enfermetat que pateixen els galls, ó sino, escoltin y juidiquen.

Al acabarse la missa ara fa pochs días y després de esplicar lo que era tan terrible enfermetat, va suplicar a las donas que's quedessin qu' els empelitaria la verola á tots. Així s'ha sucedi.

De moment tots se desfardaven els gipsons y arrenquaven brassos. A las primeras que's prestavan á rebre la punxada del rector, els ni diu: *Voleu que vos l'ampte á tay de Espanya ó á tay de França?* —Com vosté vulgui y vaix millor. Bueno; a las que ho vulguin á tay d'Espanya, «ls hi faréns lo tay al bras y las que ho vulguin al tay de França, «ls hi faréns lo tay á cuixá, com se fa allà. Totas reyan de moment.

Lo que no podem asssegurar es quantas n'hi va haver, que volguessin ser empalzadas a cau de cuixa.

Quina virtut se necessita, al posar verola á cau de cuixa, y no fer cap quiquiri!

Tenen la paraula els detractors del clero.

SAMPEDOR, 6 de octubre

Qui tinga una engruna de verdadera conciencia y una mica de vergonya, política, qu' es veritat que deuria exclarar qu' es més que vergonya lo que passa á la vila de Sampedor ab la qüestió de las aygues? La que va á sortir á la font no està en pitjors condicions que quan metges eminentis la donaven per dolenta y nociva á la salut pública? Per què necessita de una bomba pera que vagi la font? Ah! Als tintorers del Cor de Jesús sóm se'ls pot compensar l'afan d'entronizar el cascúisme més repugnant y asqueros de tot el plà de Bages, sino consentint que s'xupin l'ayga del poble?

Tot Catalunya recordará que ab motiu de una epidèmia s'va moure molt soroll, y fins els mateixos caciques d'auy demansavan al Sr. Manzano qu' es envies aygues de Moncada, no perque tinguessin en compte els perjudicis que pogués reportar á la salut de aquí, sino perque á la Casa de la vila hi havia un bon ciutadà y millor administrador que s'hi feya cosa: en Verneda. Convenia treure'l y lo lograren.

¿En així, senyors de la majoria y minoria? Sols podeu lluhivros en las professions!

A las Arenas!

Catalans, demà á la plassa hi ha corrida. ¡No hi falteu! Vindrà en pes tot Catalunya, vindrà gení de tot arreu. Lo que sempre ha sigut centro de barbarie y retroces, va demà per unes horas á esser temple del progrés.

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, á demostrar que aquí, sense ser toreros, també sabém torejar!

El toro es el centralisme, el centralisme absorbent que d'aquesta regió hermosa vol deturá el moviment. Ab sas banyas afiladas, ¡mirau com á dret y á tort las butxacas ens escura y 'ns fereix al cap y al cor!

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, á demostrar que aquí, sense ser toreros, també sabém torejar!

Mentre visqui aquest mal bitxo, remora de la nació, no espere que jams brilli el sol de la redempció. En v' pugnaréu frenétichs per sortir del vestre atrès; en v' obriréu novas vías: el toro us barrerà el pas!

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, á demostrar que aquí, sense ser toreros, també sabém torejar!

Cal baixá á plantarli cara y aixordarlo ab nostres clamors, mal pretingui impostar-se á crits y á brams. ¡Que l'toro es molt gros...! ¡Que ho sigui! ¡Que té empeta...! ¡No hi fa re!

Quan el nostre blorch contempli, la fiera s' tornarà bé.

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, á demostrar que aquí, sense ser toreros, també sabém torejar!

No'n feu cas dels que us predican que l'oble no ha d'anà unit; aquells son amics del toro y parlan sols per despit.

Si la unió fa la forsa, qui dupta que, si juntémost nostres voluntats dispersas, més fàcilment vencerérem?

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, á demostrar que aquí, sense ser toreros, també sabém torejar!

Demà, en aquest immens circo, per nostra empresa petita, parlaré en veu tan alta, que 'ns sentirán de Madrid.

Demà, altius, serenos y dignes, dirérem á la fas del món quinas son las nostres queixas y 'ls nostres ideals quins son.

Á la plassa, solidaris! Á la plassa, ciutadans! Á probar que à Catalunya encare som catalans!

El venerable López Domínguez passa tot el sant dia amoniant al seus companys de gabinet.

Hauríam de quedar ab alguna cosa, amich Guillón, sobre aixó de Roma.

—¿Y que no hem quedat ja?

—Ah, sí?

—Sí, senyor: si 'ls diputats ens interpelan sobre la materia, els hi diré qu' hem escrit una carta al Papa, pero que per ara no 'ns ha contestat.

—Vol dir que el Congrés quedarà content ab aquesta resposta?

—Miri, si no hi queda, 'n buscaré un'altra.

El general arrufa el nas y 's gira á n'en Navarro Reverter.

REPLICHS

A riure, verdaderament, lo que diuen alguns bisbes.

—El poble està cansat de llibertat... El poble vol pà... Cal donarli, ja qu' es lo túnich que demana.

Y ara pregunto jo:

—¿Es qu' ells n' hi donan de pà al poble?

¡Y cà!... En tot cas li donan en una forma de confecció tan reduïda que ni li toca á las dents. Per tot pà li donan hostias.

El tribunal de Sutersburg (Prussia) ha fallat una causa curiosa.

Se tracta de un taberner que ocupava uns terrenos de propietat del emperador, y á qui aquest volia ferlos-hi desallotjar valentse de rahòns que no estaven previstas en el contracte.

El Tribunal ha donat la rahó al taberner, y l'emperador ha sigut condemnat al pago de les costas.

El dia en que's resolguen tots els conflictes internacionals, en la mateixa forma en que's resolen els conflictes privats, quàntes emperadors, quants reys, quants soberans, perdràn el plet y's veurán competits á abonar, ab embarrat de la corona si es precis, las costes del judici!

D'espasa superior á totes las altres, no n' hi hauria d'haver més que una: la de la justicia!

Hi ha qui creu qu' en López Domínguez á lo millor s' aclofará. Es ja vell y no pot ab la càrrega del poder. Ademés, té una tendència molt marcada á aburrir-se de tot, fins de sí mateix.

Es en la única cosa en que' s considerém corregionalistes seus, lligats ab ell per una perfecta identitat de idea.

Ell s'aburreix y nosaltres l'aburrim.

Trobo que'l sub-secretari de Gobernació y l'alcalde de Málaga varen fer mal en desafiar-se á pistola. Com que tampoc s' havien de tocar, es ben malaguanyat gastar pólvora en puras salvas d'honor.

Oh, y l'escàndol que han armat, sent funcionaris públics y no havent ni tan sisquera presentat la dimissió dels seus cárrechs!

Perque, tothom ho sab: el desafío està prohibit per la Lley, y no sembla pas qu' estiga massa bé que faltin á la Lley els que menjan del pressupost.

En el successiu, sempre que's tracti de qüestions d'honor entre persones que desempenyin cárrech, podrían arreglar el lance en una forma que no' s' comprometés, ans al contrari que fins resultés adequada á las seves funcions públiques.

Res de pistolas, ni espases, ni sabres, ni florets. Un bon plat d'arròs á cada hú, de igual pés, y de una mateixa cassola, y j'apal á veure qui se l'endrà més depressa.

El que tingüés més bon devallant, aquell seria el vencedor. L'honor quedaria satisfet. Y l'estómach encara més.

¿Qué li'n sembla al Sr. Baró de Albí del meu projecte?

—Voldria saber á qué quedarían reduhidats las pasto-rals dels bisbes si' s traguessin els rals.

—Aviat està vist: á pasta, no més que á pasta.

—Es cert; però sense més aliment que la senzilla pastura, que'n tindrian poca d'empenta aquells fulanos per' armar carrionya al poder civil y á la llibertat!

El Comitè de l'Ofensa social ha celebrat una reunió, en la qual l'ex-liure pensador Sr. Parelada, va fer la energica defensa dels bisbes protestants de tan catòlics. Es á dir, dels bisbes que s'enfurrin y protestan contra las bromas anti-clericals del govern.

Y va proposar ademés celebrar meetings de propaganda en aquest sentit per' aixecar la opinió.

Meetings ells! ¡Y qué han de fer!

Y després, ¿encara no' n tenen prou ab els cubells misticis de las iglesias?

Un concurrent á un meeting celebrat á Cádiz, va proposar que's regalés á n'en Romanones un bácul de ferro.

—Vaya un capricho! ¿Qué'n fará de un bácul, no sent bisbe?

No li seria més útil que li regalessin una crossa?

Diccionari d'economia política espanyola monárquica:

EXPLOTADE:—El productor que's desviu traballa.

EXPLOTAT:—El que no produheix y ganduleja.

L'estribillo dels bisbes que protestan:

—Es necessari obeir a Déu avants que als homes... —A Deu... —Pero es que' s bisbes son una partícula més ó menos grossa de la Divinitat?

Ja sé lo que'm respondrà:—No; pero representem á Déu.

Replica nostra:—Deixant apart això de la representació, que fa olor de teatro, servéixense dirnós els senyors mitrats:—Es cert que' s representants han de atenir-se en tot á la manera de ser del seu representat? Y si es cert, com ens figurém, ¿ahont han trobat que Deu, durant el seu pas sobre la terra, cobrés del pressupost?

No' s pot dir mal dels bisbes, ja que á la seva manera compleixen la màxima evangèlica que prescrin que la mà dreta ignori lo que fa la esquerra.

Així veureu que ab la esquerra cobran y ab la dreta pegan.

Al qui no vol caldo, tres tassas

¡Solidaritat!... ¡Solidaritat!... ¡Solidaritat!... Veus'aquí lo qu' ELL cada nit somia.

EPICRÒNQS

De astròlaga la Pepeta se disfressà ab la Pinellas, y va dirli en Ventureta:—Vols fer veure, mascareta, ab eix traje las estrelles?—No digas tala ximpleràs—Li respondé—icap ciganya! tu ferme beure podrías si fossis tal com deurias. —¿Qué t' puch fer veurer?

Xampany.

Va dir cert dia en Solé á sa dispesera, Balta:

—Lo que li dech á vosté prometo li pagaré avuy al vespre sens falta.

Però ella li contestà que sens falta li pagués, y ell á dirli va torná:

—Tranquila al vespre estarà no faltantli lo promés.

La María, qu' es molt bella, un pendó ab primor brodá,

qu' era una gran maravella, tot lo mèrit era d' ella, per lo bé que' l' va deixá. Tothom al està enterat á casa seva acudí per véure'l; y pel ve hinat desde llavors s' ha parlat del pendó de la María.

JOAN VÍA

ACUDITS

Un metje s' ha fet espirituista. Y's passa una bona part del temps de que dispara evocant als difunts.

Un seu conegut se reya de la conversió del metje; pero un altre li digné:

—Deixa'l estar. ¿Qué té d'extrany que tingui gust en mantenir relacions ab la seva clientela?

Entre dos persones de certa edat:

—Sabos que m' han assegurat que' l tenyirse l' cabell es molt perillós?

—Y tant si ho es! Jo tenia un amich que se'ls tenyia. ¿Y sabes qué'n va resultar? Que com que ab els cabells tenyits semblava més jove de lo qu'era, s'va casar ab una viuda reganyosa, mal gastadora y mare de quatre criatures.

La tècnica de 'n Navarrorreverter

¡Anda, piqueuvos las crestas!
Las cosas se fan així...

(Y mentres ells se barallan,
jo vaig fent... el meu camí.)

ENDEVINALLAS.

XARADA BALL DE MÀSCARAS

En Peret, un jove fill de Granollers, està hu Barcelona des de fa poch temps y en una botiga de fils y demés desempenya l' cárrec de salt-a-taulella. Menja y dorm á casa de una tal Remey, una dispesera de cinquanta anys fets, la dona més lletja que al món posa Deu.

Pel correig va rebre fa poch en Peret una carta tota que ab termes molts breus li donava cita per anà al Liceu al ball que' s' donava dissapte derrer. Per més que segona pogué sapiguer quina era l'autora del escrit aqueil, ell prou sospitava que devia ser alguna modista de les que ratets allà la botiga solen passar ab ell.

Un barret de copa y també un jaqué corrents enmestileva á cert amich seu y lo necessari se va hu-quart-tercer creyent divertir-se com aquell que més y fé una conquesta com may hagüés fet.

Pel mitjà de la sala passejó en Peret dirigint la vista per tots els indrets, ab la boca oberta com sol fe un pagès quan alguna cosa molt extraña veu. De sobte l' agafa sense diri res una que vestida va de marinier: ell se hu-terza-quarta llavoras molt més quan sent que aquell tipo ab veu de gat vell li diu á l' orella:—¿Que ballim, Peret?— El cor li fa un brinco, y's diu:—Aquesta es! y mentres l' orquestra toca un vals flamenç la quart fina d' ella, joyós va extrenyent.

Quan el ball s' acaba prou li suplica ell que la seva cara destapi al moment, mes dos pot lograrlo ab molt disgust seu: ab bonas paraulas aquell marinier li diu que té gana y que si un bistech á menjar la ports, serà different.

Ell que vol fer l' home no s' fa preggar gens y un cop ja ben tipa va estar, ella's treu, l' antifàs y al pobre Peret, al moment un traball li agafa quan davant se veu... iá la dispesera senyora Remey!

J. STARAMSA

A la Tot, qu' es llaminera, li agrada molt la total; pro pot may ni tastarla: quan ne menja li fa mal.

JO Y EN RAFAEL

TARGETA

D. TERESA BERTI
LEÓN

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el títul de una sarsuela castellana.

SEBASTIANET

LOGOGRIFO NUMÉRICH
1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom d' home.
1 2 6 6 9 3 4 2.—Carrer de Barcelona.
1 2 3 7 2 8 2.—Drama castellà.
3 2 1 7 3 9.—Nom d' home.
8 9 3 1 2.—Opera.
1 7 8 2.—Carrer de Barcelona.
9 6 7.—> > >
9 3.—Drama català.
2.—Vocal.

JOAQUÍM COSTA

CONVERSA

—Tú, Ramón, escolta: per la festa major diu que' l teu germà Martí ens vol venir á veure.
—Sí, ve' l meu germà, pero no es en Martí.
—¿Donchs quin es?
—Búscalo, home, que ja tú mateix ho has dit.

UN BARBÉ

GEROGLÍFICH

: + :
I
—
:

MIGUEL ROCA

CORRESPONDENCIA

Caballers: A. Roca Coll, M. Resol, L. Tirobas, Mistres de Castellà, Un matemàtic brut, Barberet, Angel Porqueras, A. Nadal, Marqués de las Patillas, B. G. B., Un coix del peu dret, Lo noi del Parrot, y Ramiro Espino.

Caballers: Quiñet, M. Blanch, J. López Comas, Guille C. Miquel, Miquel Roca, A. M. Figuerenc, Josep de Pobleda, y Muscius: S' insertarà quelcom.

Caballers: Xech Xelas, J. Brutau, Pere Tost, Ricardo Soié C., J. V. R. P. Vicheto, J. R. y B., E. B. S., Miquel Noé, Joseph Borrás, Anicet Mont, J. R. C., Narcís del Toro, J. Vives y Borrell, Fregoli, E. Fargas, C. J. H., y Albert A. Torrellas; Rebut l' original destinat als Almanachs, y tantas mercés.

Caballer: A. Monclús; Sentím el percans. Gracias per l'advertiscncia.—Jaume M. Ribas: Son bastant riposos.

—Maria de la Assumpció B. B.: El pensament es bonquet pero està mal desenrotllat.—Francisco Escolà: Això es cosa d'aprenents... quan siga fadri, ja'n parlarém.—P. Ros: No li prometo res.—A. J. P.: L' epítafi l' hem portat al cementiri. Lo demés á la panera.—J. Carreras: No' s pot publicar.—J. S.: Gracias, pero no' s' serveix.

—R. P. (Lleida): No passi cuidado. Aquí tot queda á casa.—El Compte de la Verola: Preném nota de lo que' ns diu. Ara falta que' ns recordem de la nota, que n' ha'vem pres.—M. C. R.: No' ns plau.—A. Andreu y C.: Es magreta y fuixeta.—Cascada del Parque: Dolent, molt dolent.—Pere Pastells y Zanotti: Un pastell més. No passa.—J. P.: No es de interès general això que' ns conta.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch Lorilloux y C.